

Środa, 6 października 2021 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2021)0404

Rola polityki rozwoju w odpowiedzi na utratę różnorodności biologicznej w krajach rozwijających się w kontekście realizacji Agendy na rzecz równoważonego rozwoju 2030

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2021 r. w sprawie roli polityki rozwoju w odpowiedzi na utratę różnorodności biologicznej w krajach rozwijających się w kontekście realizacji Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (2020/2274(INI))

(2022/C 132/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody,
- uwzględniając Konwencję ONZ o różnorodności biologicznej (CBD) z 1992 r. i zbliżające się 15. posiedzenie Konferencji Stron tej konwencji (COP15),
- uwzględniając Międzynarodowy traktat o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa,
- uwzględniając Deklarację praw ludów tubylczych ONZ z 2007 r.,
- uwzględniając deklarację ONZ z 2018 r. w sprawie praw ludności wiejskiej i innych osób pracujących na obszarach wiejskich,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) z 2019 r. w sprawie zmiany klimatu i gruntów,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne IPCC z 2019 r. w sprawie oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie,
- uwzględniając sprawozdanie z globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych z 2019 r. sporządzone przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES),
- uwzględniając sprawozdanie z warsztatów IPBES na temat różnorodności biologicznej i pandemii, opublikowane 29 października 2020 r.,
- uwzględniając sprawozdanie specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. praw ludów tubylczych przedłożone Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ w 2016 r.,
- uwzględniając konwencję nr 169 Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) z 1989 r. dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej,
- uwzględniając 5. globalną prognozę w dziedzinie różnorodności biologicznej z 15 września 2020 r., opracowaną przez Sekretariat Konwencji o różnorodności biologicznej,

Środa, 6 października 2021 r.

- uwzględniając szczyt ONZ w sprawie różnorodności biologicznej, który odbył się 30 września 2020 r.,
- uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju ONZ,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza,
- uwzględniając oświadczenie z Cancún w sprawie promowania zrównoważonego pasterstwa i produkcji zwierzęcej z myślą o ochronie różnorodności biologicznej użytków zielonych i terenów wypasu, przyjęte podczas 13. Konferencji Stron CBD 14 grudnia 2016 r.,
- uwzględniając sprawozdanie panelu ekspertów wysokiego szczebla ds. bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia przy Komitecie ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego z lipca 2019 r. dotyczące rozwiązania agroekologicznego i innych innowacyjnych rozwiązań dla zrównoważonego rolnictwa i systemów żywnościowych, poprawiających bezpieczeństwo żywnościowe i żywienie,
- uwzględniając sprawozdanie FAO w sprawie stanu wiedzy o różnorodności biologicznej gleby – aktualna sytuacja, wyzwania i możliwości, opublikowane w 2020 r.,
- uwzględniając Konwencję o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) oraz Konwencję o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (CMS),
- uwzględniając globalną analizę z 2020 r. przygotowaną przez organizację Front Line Defenders,
- uwzględniając udoskonalone europejskie wskaźniki różnorodności biologicznej (SEBI) z 2020 r., opublikowane przez Europejską Agencję Środowiska,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 9 marca 2020 r. pt. „W kierunku kompleksowej strategii współpracy z Afryką” (JOIN(2020)0004),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 lutego 2021 r. pt. „Budując Europę odporną na zmianę klimatu – nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu” (COM(2021)0082),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. pt. „Strategia »od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” (COM(2020)0381),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 25 maja 2020 r. pt. „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380),
- uwzględniając zalecenie Komisji 2013/396/UE z dnia 11 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych zasad dotyczących mechanizmów zbiorowego dochodzenia roszczeń o zaprzestanie bezprawnych praktyk oraz roszczeń odszkodowawczych w państwach członkowskich, dotyczących naruszeń praw przyznanych na mocy prawa Unii⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 lipca 2019 r. w sprawie intensyfikacji działań UE na rzecz ochrony i odtwarzania światowych lasów (COM(2019)0352) oraz późniejsze konkluzje Rady,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 15 maja 2017 r. w sprawie ludów tubylczych,
- uwzględniając nowy Europejski konsensus w sprawie rozwoju z 2017 r.,
- uwzględniając plan działań UE na rzecz egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa przyjęty w listopadzie 2003 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. L 201 z 26.7.2013, s. 60.

Środa, 6 października 2021 r.

- uwzględniając szczegółową analizę dotyczącą handlu i różnorodności biologicznej, opublikowaną w czerwcu 2020 r. przez Dyрекcję Generalną Parlamentu ds. Polityki Zewnętrznej ⁽²⁾,
  - uwzględniając przegląd śródkresowy unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności ⁽³⁾,
  - uwzględniając szczegółową analizę dotyczącą związku między utratą różnorodności biologicznej a rozprzestrzenianiem się chorób odzwierzęcych, opublikowaną w grudniu 2020 r. przez Dyрекcję Generalną Parlamentu ds. Polityki Wewnętrznej ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie łamania praw rdzennej ludności na świecie, w tym masowego wykupu gruntów rolnych ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając badanie na temat ludów tubylczych, przemysłu wydobywczego i praw człowieka, opublikowane we wrześniu 2014 r. przez Dyрекcję Generalną Parlamentu ds. Polityki Zewnętrznej ⁽⁶⁾,
  - uwzględniając szczegółową analizę dotyczącą wyzwań związanych z prawami środowiskowymi i prawami ludów tubylczych w Amazonii, opublikowane w czerwcu 2020 r. przez Dyрекcję Generalną Parlamentu ds. Polityki Zewnętrznej ⁽⁷⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 października 2020 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie unijnych ram prawnych mających na celu zatrzymanie i odwrócenie globalnego wylesiania spowodowanego przez UE ⁽⁸⁾,
  - uwzględniając Europejski Zielony Ład,
  - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A9-0258/2021),
- A. mając na uwadze, że źródła utrzymania około 70 % osób ubogich na świecie są bezpośrednio uzależnione od różnorodności biologicznej;
- B. mając na uwadze, że utrata różnorodności biologicznej zachodzi głównie w krajach rozwijających się;
- C. mając na uwadze, że różnorodność biologiczna wciąż pozostaje istotnym źródłem z punktu widzenia opracowywania leków;
- D. mając na uwadze, że według najbardziej kompleksowych szacunków globalnych usługi ekosystemowe przynoszą korzyści o wartości 125–140 bln USD rocznie, tj. ponad półtorakrotność światowego PKB ⁽⁹⁾;
- E. mając na uwadze, że zmiana klimatu wpływa na różnorodność biologiczną, a zarazem różnorodność biologiczna znacząco przyczynia się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej poprzez usługi ekosystemowe, które istnieją dzięki bioróżnorodności;
- F. mając na uwadze, że w nadchodzących dziesięcioleciach przewiduje się spadek różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, a jednocześnie wzrost podaży i popytu na materiały pozyskane z surowców naturalnych o bieżącej wartości rynkowej (żywność, pasza, drewno i bioenergia);
- G. mając na uwadze, że główne obciążenia dla różnorodności biologicznej lądów oraz mórz i innych wód obejmują utratę i fragmentację siedlisk (szczególnie ze względu na ekspansję i intensyfikację rolnictwa), nadmierną eksploatację zasobów naturalnych (np. ryb), zanieczyszczenie, inwazyjne gatunki obce oraz zmianę klimatu;
- H. mając na uwadze, że według sprawozdania IPBES z globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych z 2019 r. nie udało się osiągnąć większości celów z Aichi w zakresie ochrony różnorodności biologicznej wyznaczonych na 2020 r.;

⁽²⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603494/EXPO_IDA\(2020\)603494_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603494/EXPO_IDA(2020)603494_EN.pdf)

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-annex-eu-biodiversity-strategy-2030_en.pdf i https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0034_PL.html

⁽⁴⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/658217/IPOL_IDA\(2020\)658217_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/658217/IPOL_IDA(2020)658217_EN.pdf)

⁽⁵⁾ Dz.U. C 118 z 8.4.2020, s. 15.

⁽⁶⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/534980/EXPO_STU\(2014\)534980_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/534980/EXPO_STU(2014)534980_EN.pdf)

⁽⁷⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603488/EXPO_IDA\(2020\)603488_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603488/EXPO_IDA(2020)603488_EN.pdf)

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0285.

⁽⁹⁾ *Biodiversity: Finance and the Economic and Business Case for Action* [Różnorodność biologiczna: finanse oraz ekonomiczne i biznesowe uzasadnienie działań]. Streszczenie i synteza, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), maj 2019 r., s. 7.

Środa, 6 października 2021 r.

- I. mając na uwadze, że w sprawozdaniu Światowego Forum Ekonomicznego z 2020 r. dotyczącym zagrożeń globalnych za największe ryzyko systemowe dla naszej światowej gospodarki uznano ryzyko środowiskowe;
- J. mając na uwadze, że OECD szacuje przepływy finansowe potencjalnie szkodliwe dla różnorodności biologicznej (wynikające z dotacji do paliw kopalnych i rolnictwa) na 500 mld USD rocznie, czyli niemal dziesięć razy więcej niż globalne przepływy finansowe przeznaczone na ochronę różnorodności biologicznej i jej zrównoważone użytkowanie, oraz mając na uwadze, że koszty zaniechania działań w dziedzinie różnorodności biologicznej są wysokie i według oczekiwań jeszcze wzrosną⁽¹⁰⁾;
- K. mając na uwadze, że według IPBES zmiana użytkowania gruntów, ekspansja rolnictwa i urbanizacja odpowiadają za ponad 30 % nowo pojawiających się chorób;
- L. mając na uwadze, że niedawne badania pokazują, że od 1,65 do 1,87 mld ludzi należących do społeczności tubylczych i lokalnych oraz potomków ludności pochodzenia afrykańskiego żyje na ważnych obszarach ochrony różnorodności biologicznej na świecie; mając na uwadze, że według innych ustaleń 56 % mieszkańców ważnych obszarów ochrony różnorodności biologicznej to jednocześnie mieszkańcy krajów o niskim i niższym średnim dochodzie; mając na uwadze, że tylko 9 % mieszka w krajach o wysokim dochodzie; mając na uwadze, że według inicjatywy „Prawa i zasoby” podkreśla to nieproporcjonalny wpływ ochrony na globalne Południe;
- M. mając na uwadze, że istnieją dowody naukowe na złożony związek między utratą różnorodności biologicznej a rosnącym ryzykiem chorób odzwierzęcych, takich jak COVID-19;
- N. mając na uwadze, że zaspokajanie podstawowych potrzeb i źródła utrzymania społeczności tubylczych i lokalnych są w bardzo dużym stopniu uzależnione od ziemi, zasobów naturalnych i ekosystemów, przy czym należy brać pod uwagę, że niski poziom życia oraz wykluczenie z życia politycznego i gospodarczego mogą skutkować poważnymi konfliktami o korzystanie z zasobów naturalnych i prawa do ziemi;
- O. mając na uwadze, że tradycyjne terytoria tubylcze zajmują ok. 22 % powierzchni lądów na świecie i pokrywają się z obszarami, na których występuje 80 % różnorodności biologicznej planety;
- P. mając na uwadze, że obszary chronione mogą sprzyjać zachowaniu różnorodności biologicznej z korzyścią dla całej ludzkości, ale w niektórych przypadkach wiążą się również z łamaniem na dużą skalę praw człowieka przysługujących społecznościom tubylczym i lokalnym;
- Q. mając na uwadze, że ludy tubylcze wciąż należą do najuboższych wśród ubogich, oraz mając na uwadze, że jedną z największych trudności dla społeczności tubylczych na całym świecie jest uzyskanie prawnego uznania zbiorowej własności ziem ich przodków, zwłaszcza gdy terenom tym nadano status obszarów chronionych;
- R. mając na uwadze, że szacuje się, iż 50 % obszarów chronionych na całym świecie znajduje się na gruntach tradycyjnie zajmowanych i użytkowanych przez społeczności tubylcze, oraz że odsetek ten jest najwyższy w obu Amerykach, a w Ameryce Środkowej może przekraczać 90 %;
- S. mając na uwadze, że nieuznanie zwyczajowych praw ludów i społeczności tubylczych do ziemi rodzi ryzyko masowego wykupu i dzierżawy ziemi i zagraża w ten sposób źródłom utrzymania tej ludności oraz jej zdolności reagowania na zmianę klimatu lub utratę różnorodności biologicznej;
- T. mając na uwadze, że specjalny sprawozdawca ONZ ds. praw ludów tubylczych uznał przemysł wydobywczy za główne źródło konfliktów i przemocy na terytoriach zamieszkałych przez ludy tubylcze;
- U. mając na uwadze, że jak odnotowała organizacja Front Line Defenders w analizie globalnej z 2020 r., w tymże roku zamordowano co najmniej 331 obrońców praw człowieka, z których 69 % było obrońcami środowiska, a 26 % działało konkretnie na rzecz praw społeczności tubylczych;
- V. mając na uwadze, że zgodnie z CBD UE dąży do osiągnięcia celu, jakim jest ochrona co najmniej 30 % różnorodności biologicznej;
- W. mając na uwadze, że coraz więcej badań wykazuje, że społeczności tubylcze i lokalne mają niezwykle istotną wiedzę i odgrywają żywotną rolę w zrównoważonym zarządzaniu zasobami naturalnymi i ochronie różnorodności biologicznej, a także w poprawie źródeł utrzymania na obszarach wiejskich i we wzmacnianiu odporności miejscowej ludności i społeczności; mając na uwadze, że światowych celów w zakresie różnorodności biologicznej nie można osiągnąć bez uznania i poszanowania praw społeczności tubylczych i lokalnych;

⁽¹⁰⁾ *Biodiversity: Finance and the Economic and Business Case for Action* [Różnorodność biologiczna: finanse oraz ekonomiczne i biznesowe uzasadnienie działań]. Streszczenie i synteza, OECD, maj, 2019 r.

Środa, 6 października 2021 r.

- X. mając na uwadze, że w Europejskim Zielonym Ładzie UE przedstawiła zdecydowane zobowiązania i cele ekologiczne, ale całkowity ślad ekologiczny UE pozostaje wysoki, co ma negatywne skutki dla środowiska w krajach rozwijających się; mając na uwadze, że celem unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności jest osiągnięcie do 2050 r. stanu odbudowy, odporności i odpowiedniej ochrony wszystkich światowych ekosystemów, zgodnie z Agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, oraz że w strategii tej zobowiązano się doprowadzić do tego, żeby do 2050 r. ustąło wymieranie gatunków spowodowane działalnością człowieka, przy czym zasadą będzie odpowiedzialność międzypokoleniowa i przestrzeganie zasady równości, w tym poszanowanie praw, oraz pełny i faktyczny udział społeczności tubylczych i lokalnych; mając na uwadze, że strategię wsparcia przez UE i jej państwa członkowskie krajów rozwijających się należy planować tak, by przewidywała skutki zmiany klimatu i utraty różnorodności biologicznej;
- Y. mając na uwadze, że różnorodność biologiczna ma zasadnicze znaczenie dla bezpieczeństwa żywnościowego, dobrostanu ludzi i rozwoju na całym świecie; mając na uwadze, że korzyści, jakie ekosystemy przynoszą człowiekowi, obejmują między innymi oczyszczanie wody i powietrza, zwalczanie agrofagów i chorób, zapylenie roślin, żyzność gleby, różnorodność genetyczną, zaopatrzenie w wodę słodką, ochronę przeciwpowodziową, pochłanianie dwutlenku węgla oraz odporność na zmianę klimatu; mając na uwadze, że lasy są siedliskiem ponad 75 % lądowej różnorodności biologicznej na świecie, a źródła utrzymania ponad 25 % ludności świata zależą od zasobów leśnych; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 uwypukliła, że istnieją obszary nierówności w systemach rolno-spożywczych i że trzeba dostosować i udoskonalić w zrównoważony sposób produkcję drobnych producentów rolnych w krajach rozwijających się, przeprowadzić transformację systemów rolno-spożywczych i ukierunkować rolnictwo na zrównoważenie klimatyczne;
- Z. mając na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnym IPCC z 8 sierpnia 2019 r. w sprawie zmiany klimatu i gruntów wykazano, że społeczności tubylcze posiadają bogate doświadczenie w przystosowywaniu się do zmienności klimatu i wykorzystują swoją tradycyjną wiedzę, co zwiększa ich odporność;
- AA. mając na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnym IPCC z 24 września 2019 r. w sprawie oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie także udowodniono korzyści, jakie płyną z łączenia wiedzy naukowej z wiedzą lokalną i tubylczą dla zapewnienia odporności;
- AB. mając na uwadze, że art. 8 lit. j) CBD zobowiązuje państwa-strony, aby respektowały i utrzymywały wiedzę, innowacje oraz praktyki społeczności tubylczych i lokalnych sprzyjające ochronie i zrównoważonemu użytkowaniu różnorodności biologicznej; mając jednak na uwadze, że w CBD nie uznano wyraźnie praw człowieka należnych ludności tubylczej;
- AC. mając na uwadze, że Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) szacuje, iż na całym świecie doszło do utraty około 75 % różnorodności genetycznej roślin, zaś 75 % światowej żywności pozyskuje się z jedynie 12 gatunków roślin i 5 gatunków zwierząt, co stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa żywnościowego na świecie;
- AD. mając na uwadze, że utrata różnorodności genetycznej, zwłaszcza zastąpienie lokalnych, dobrze przystosowanych odmian innymi odmianami, prowadzi do wzrostu podatności na agrofagi, choroby i zmiany środowiskowe, w tym zmianę klimatu; mając na uwadze, że globalizacja rynku w rolnictwie jest czynnikiem napędzającym taką utratę różnorodności biologicznej w rolnictwie, oznaczającą mniejszą zdolność do innowacji i dostosowywania się do zmiany klimatu;
- AE. mając na uwadze, że według szacunków 30 % zagrożeń dla gatunków w skali globalnej wynika z handlu międzynarodowego;
- AF. mając na uwadze, że nielegalny handel dziką fauną i florą oraz nielegalny handel drewnem i surowcami mogą przyspieszać degradację i niszczenie różnorodności biologicznej w krajach, w których instytucje i przepisy dotyczące środowiska są mało wydolne;
- AG. mając na uwadze, że oceany są ogromnymi rezerwuarami różnorodności biologicznej i głównym regulatorem globalnego klimatu; mając również na uwadze, że ich ochrona ma decydujące znaczenie dla zrównoważonego rozwoju i eliminacji ubóstwa oraz zapewnienia zrównoważonych źródeł utrzymania i bezpieczeństwa żywnościowego miliardom ludzi; mając na uwadze, że zanieczyszczenie ekosystemów morskich tworzywami sztucznymi jest zarówno globalnym, jak i lokalnym problemem o potencjalnie poważnych konsekwencjach dla dzikiej fauny i flory, działalności gospodarczej i zdrowia ludzkiego w krajach rozwijających się; mając na uwadze, że skala tego zanieczyszczenia jest znacznie niedoszacowana i wciąż istnieją luki w wiedzy, w szczególności jeśli chodzi o oddziaływanie na obszary i społeczności nadbrzeżne; mając na uwadze, że według ostatniego sprawozdania

Środa, 6 października 2021 r.

Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) na temat zlekceważenia wpływu odpadów morskich i zanieczyszczenia mórz tworzywami sztucznymi na sprawiedliwość środowiskową takie odpady i zanieczyszczenia wywierają nieproporcjonalny wpływ na osoby w trudnej sytuacji, zagrażają pełnemu i skutecznemu korzystaniu z praw człowieka i tworzą znaczne przeszkody dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju;

- AH. mając na uwadze, że w unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności zobowiązano się do uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych związanych z różnorodnością biologiczną oraz do wspierania ram wspomagających, z wykorzystaniem narzędzi badawczych, innowacyjnych i technologicznych;
- AI. mając na uwadze, że przestępstwa przeciwko środowisku, których wartość UNEP i Interpol szacują na dwa razy wyższą niż globalny budżet na pomoc, przyspieszają utratę różnorodności biologicznej i zmianę klimatu, w szczególności ze względu na przestępstwa przeciw prawu leśnemu;
- AJ. mając na uwadze, że obszary o szczególnym znaczeniu dla różnorodności biologicznej i obszary dotknięte ubóstwem pokrywają się, ponieważ większość obszarów chronionych znajduje się w krajach, gdzie wskaźnik ubóstwa jest wysoki i gdzie nie ma bezpieczeństwa żywnościowego;
- AK. mając na uwadze, że w oświadczeniu z 3 grudnia 2019 r. Republika Malediwów zaapelowała o zmianę Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego w celu uznania za przestępstwo czynów, które miałyby znamiona ekobójstwa;
- AL. mając na uwadze, że według sprawozdań IPBES wartość międzynarodowego legalnego handlu dziką fauną i florą wzrosła o 500 % od 2005 r. i o 2 000 % od lat 80. XX w. ⁽¹¹⁾;
- AM. mając na uwadze, że UE jest jednym z największych światowych importerów dzikiej fauny i flory oraz produktów z nią związanych;
- AN. mając na uwadze, że światowy nielegalny handel dziką fauną i florą jest jedną z najbardziej dochodowych form zorganizowanej transgranicznej działalności przestępczej;
- AO. mając na uwadze, że według dotychczasowego scenariusza postępowania zmiana klimatu ma spowodować do 2100 r. spadek biomasy ryb o 30–40 % w niektórych regionach tropikalnych i wywrzeć silny wpływ na morską różnorodność biologiczną; mając na uwadze, że kraje w tych strefach są w dużej mierze uzależnione od rybołówstwa, ale nie mają zasobów socjalnych i finansowych, aby dostosować się i przygotować na przyszłość;
- AP. mając na uwadze, że Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Zasobów Przyrodniczych opowiada się za przekształceniem do 2020 r. co najmniej 30 % wszystkich siedlisk morskich w sieć podlegających szczególnie wysokiej ochronie obszarów morskich;
- AQ. mając na uwadze, że nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy (połowy NNN) zagrażają trwałości zasobów morskich na świecie, przyczyniając się do ich nadmiernej eksploatacji;
1. wyraża poważne zaniepokojenie, że utrata różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych osłabia postępy w realizacji około 80 % ocenianych zadań wyszczególnionych w celach zrównoważonego rozwoju; wzywa UE, aby nadal starała się ograniczyć jej ślad różnorodności biologicznej na całym świecie oraz dostosować go do ekologicznych granic ekosystemów;
  2. zaznacza, że zasoby naturalne stanowią bezpośrednie źródło utrzymania dla prawie połowy populacji ludzkiej, a zaspokojenie codziennych podstawowych potrzeby wielu osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji i najuboższych jest bezpośrednio zależne od różnorodności biologicznej; podkreśla w związku z tym, że utrata różnorodności biologicznej grozi uwydatnieniem nierówności i marginalizacją osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, gdyż zmniejszy ich dostęp do środków umożliwiających zdrowe życie oraz ograniczy swobodę wyboru i podejmowania działań; przypomina, że różnorodności biologicznej zagraża zmiana klimatu, która zwiększa podatność tych osób na zagrożenia i podważa ich podstawowe prawa i godność; uważa, że państwa rozwijające się muszą otrzymać wsparcie w celu opracowania i wdrożenia skutecznej polityki łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej;
  3. apeluje do UE, aby kompleksowo zajęła się podstawowymi przyczynami utraty różnorodności biologicznej i zgodnie z zasadą spójności polityki na rzecz rozwoju uwzględniła obowiązki ochrony i zrównoważonego wykorzystania zasobów oraz odtwarzania ekosystemów w zewnętrznej polityce współpracy na rzecz rozwoju i partnerstwach, co pozwoliłoby zmniejszyć presję wywieraną na różnorodność biologiczną na całym świecie;

⁽¹¹⁾ IPBES workshop on biodiversity and pandemics. Workshop report [Sprawozdanie z warsztatów IPBES na temat bioróżnorodności i pandemii], 2020 r., s. 23.

Środa, 6 października 2021 r.

4. przypomina, że zrównoważony rozwój wymaga znalezienia właściwej równowagi między wymiarem gospodarczym, społecznym i środowiskowym; przypomina również, że ochrona, zrównoważone wykorzystywanie i przywracanie różnorodności biologicznej mają żywotne znaczenie dla osiągnięcia wielu celów polityki rozwoju, w tym zdrowia ludzi, łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, wczesnego ostrzegania, zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, bezpieczeństwa wodnego, żywnościowego i żywieniowego, rozwoju obszarów wiejskich i tworzenia miejsc pracy, zrównoważonego wykorzystywania lasów i ekosystemów rolniczych oraz stworzenia lub utrzymania odpornych systemów żywnościowych; przypomina, że osoby ubogie, zwłaszcza kobiety i ludzie młodzi, a także ludy tubylcze i inne społeczności zależne od zasobów naturalnych w niewspółmierny sposób ponoszą szkodliwe skutki degradacji ekosystemów;
5. podkreśla, że UE jest również odpowiedzialna za ochronę różnorodności biologicznej na świecie i zrównoważone wykorzystywanie różnorodności biologicznej; podkreśla, że cele i założenia UE w zakresie różnorodności biologicznej powinny opierać się na solidnej wiedzy naukowej i należy je w pełni uwzględniać w działaniach zewnętrznych UE, zwłaszcza w zakresie strategii i umów o partnerstwie, w tym umów w sprawie połowów z krajami rozwijającymi się; nalega, aby nasilić działania, zwłaszcza na szczeblu regionalnym, służące ochronie i przywracaniu różnorodności biologicznej w takich krajach;
6. przypomina o odpowiedzialności UE i rozwiniętych państw trzecich za utratę różnorodności biologicznej na szczeblu globalnym; wzywa UE do zwiększenia wsparcia finansowego i technicznego dla krajów rozwijających się na całym świecie, aby osiągnąć nowe globalne cele, walczyć z przestępstwami przeciwko środowisku i eliminować czynniki powodujące utratę różnorodności biologicznej;
7. podkreśla spoczywający na państwach obowiązek ochrony ekosystemów naturalnych i charakteryzujących się bogatą różnorodnością biologiczną oraz zrównoważonego zarządzania nimi, a także ochrony praw człowieka i praw do ziemi przysługujących społecznościom tubylczym i lokalnym oraz potomkom Afrykańczyków, których przetrwanie zależy od tych ekosystemów;
8. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby dodała do Karty praw podstawowych Unii Europejskiej prawo do bezpiecznego, czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska, popierała globalne uznanie tego prawa za prawo człowieka oraz wspierała kompleksową ochronę i obronę przyrody, różnorodności biologicznej i ekosystemów jako podstawy życia, uznając współzależność i prawo wszystkich ludzi, w tym przyszłych pokoleń, do przyrody, w szczególności poprzez egzekwowanie rygorystycznych norm dotyczących przejrzystości, udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości zgodnie z konwencją z Aarhus; w tym kontekście i z uwagi na to, że najpoważniejsze szkody dla ekosystemów występują w krajach rozwijających się, uważa za konieczne przeciwdziałanie wszelkim formom szkód środowiskowych w ekosystemach, w tym we wszystkich państwach trzecich, z którymi UE współpracuje, i w środowiskach, od których zależą osoby ubogie na świecie, oraz uważa, że w stosownych przypadkach należy zbadać, czy przyznanie praw do przyrody jest zasadne i pożyteczne;
9. jest głęboko zaniepokojony poważną luką w danych, wskaźnikach i środkach finansowych niezbędnych do powstrzymania utraty różnorodności biologicznej oraz niespójnościami w monitorowaniu finansowania różnorodności biologicznej i sprawozdawczości w tym zakresie; przypomina, że ustanowienie konkretnych, wymiernych i ilościowych celów i wskaźników dla ram na okres po 2020 r. jest niezbędne do tego, by ułatwić monitorowanie postępów;
10. z zadowoleniem przyjmuje afrykańską inicjatywę na rzecz Wielkiego Zielonego Muru i wzywa Komisję do wsparcia tego projektu;
11. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby nasiliły działania służące lepszej ocenie i wartościowaniu różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych oraz uwzględniły te wartości w procesie decyzyjnym;
12. wyraża zadowolenie, że Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) – „Globalny wymiar Europy” przyczyni się do osiągnięcia ogólnego celu wieloletnich ram finansowych (WRF) w zakresie różnorodności biologicznej; podkreśla, że planowanie, kontrola i monitorowanie ISWMR – „Globalny wymiar Europy” mają kluczowe znaczenie dla realizacji globalnych celów UE w dziedzinie różnorodności biologicznej; przypomina, że ISWMR – „Globalny wymiar Europy” powinien przyczynić się do realizacji ambitnych założeń, tj. przeznaczania w 2024 r. 7,5 % rocznych wydatków w WRF na cele w zakresie różnorodności biologicznej, a począwszy od 2026 r. przeznaczania na te cele 10 % rocznych wydatków w WRF; apeluje o skuteczne stosowanie zasady „nie czyni poważnych szkód” w kontekście wszystkich wydatków i programów UE; apeluje o rozszerzenie ram sprawozdawczości i monitorowania zewnętrznej polityki UE w zakresie różnorodności biologicznej, m.in. poprzez szczegółowe przepisy dotyczące celów i wskaźników różnorodności biologicznej; w szerszym ujęciu wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby wspierały badania naukowe i innowacje w zakresie zachowania i ochrony różnorodności biologicznej oraz rozwiązania agroekologiczne przynoszące istotne korzyści rozwojowe, a tym samym przyczyniające się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju;

Środa, 6 października 2021 r.

13. ubolewa, że zewnętrzny budżet UE przeznaczony na wspieranie polityki w zakresie różnorodności biologicznej pozostaje zdecydowanie niski w porównaniu z budżetem przeznaczonym na politykę przeciwdziałania zmianie klimatu; apeluje o faktyczne zwiększenie środków na ochronę różnorodności biologicznej, zgodnie z porozumieniem w sprawie WRF, oraz o pomoc techniczną w opracowaniu dalszych narzędzi mobilizacji zasobów w odpowiedzi na globalne zobowiązania w zakresie różnorodności biologicznej; podkreśla, że należy śledzić, zgłaszać i stopniowo wycofywać dotacje szkodliwe dla środowiska oraz kierować je na działania sprzyjające różnorodności biologicznej, zgodnie z Agendą 2030 oraz odpowiednimi konwencjami i zobowiązaniami międzynarodowymi; postuluje, aby znaczną część oficjalnej pomocy rozwojowej UE na działania w dziedzinie klimatu przeznaczyć na wspieranie dodatkowych korzyści wynikających z zachowania różnorodności biologicznej służących łagodzeniu zmiany klimatu i przystosowywaniu się do niej;

14. wzywa UE do przyjęcia przepisów dotyczących obowiązku zachowania należytej staranności, tak aby przedsiębiorstwa i ich podmioty finansujące ponosiły bezpośrednią odpowiedzialność za dopilnowanie, żeby na importowanych przez nie towarach nie ciążyło piętno naruszeń praw człowieka, np. w formie masowego wykupu gruntów rolnych, i degradacji środowiska (w tym wylesiania i utraty różnorodności biologicznej); w szerszym ujęciu wzywa UE, aby wymagała od przedsiębiorstw i instytucji finansowych większego zaangażowania na rzecz różnorodności biologicznej, np. poprzez solidne i obowiązkowe przepisy dotyczące oceny skutków, zarządzania ryzykiem oraz wymogi dotyczące ujawniania informacji i sprawozdawczości zewnętrznej; zachęca OECD do opracowania zestawu praktycznych działań dotyczących należytej staranności i różnorodności biologicznej, aby wesprzeć działania przedsiębiorstw;

15. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do opracowania wniosku ustawodawczego w sprawie obowiązku uwzględnienia praw człowieka i należytej staranności przedsiębiorstw w związku ze środowiskiem w całym łańcuchu dostaw; zaleca, by ten wniosek ustawodawczy wspierał i ułatwiał opracowanie wspólnych metod pomiaru oddziaływania na środowisko i zmianę klimatu; podkreśla znaczenie skutecznych, konstruktywnych i świadomych konsultacji ze wszystkimi podmiotami, których to dotyczy lub może dotyczyć, takimi jak obrońcy praw człowieka i obrońcy środowiska, społeczeństwo obywatelskie, związki zawodowe oraz społeczności tubylcze i lokalne; wyraża ubolewanie z powodu poważnych niedociągnięć w dokumencie ramowym ONZ „Chronić, szanować, naprawiać” oraz w wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, jeśli chodzi o prawa ludności rdzennej i prawa do ziemi; apeluje ponownie do UE o konstruktywne zaangażowanie się w prace Rady Praw Człowieka ONZ nad prawnie wiążącym międzynarodowym instrumentem, który regulowałby w międzynarodowym prawie dotyczącym praw człowieka działalność spółek międzynarodowych i innych przedsiębiorstw i który powinien obejmować szczególne normy dotyczące ochrony ludów tubylczych;

16. ponownie zwraca się do Komisji o pilne przedstawienie wniosku w sprawie unijnych ram prawnych mających zatrzymać i odwrócić globalne wylesianie i degradację lasów powodowane przez UE i nakładających na przedsiębiorstwa wymóg zbadania, czy zachowano należytą staranność, w celu dopilnowania, aby produkty wprowadzane na rynek UE nie wiązały się z wylesianiem, przekształcaniem naturalnych ekosystemów oraz naruszaniem praw społeczności tubylczych i lokalnych;

Spójność polityki na rzecz rozwoju

17. przypomina, że skuteczność zewnętrznej polityki UE w zakresie różnorodności biologicznej zależy od spójności między polityką w zakresie różnorodności biologicznej i innymi kluczowymi politykami zewnętrznymi UE, takimi jak umowy handlowe i inwestycyjne;

18. zauważa, że w globalnym sprawozdaniu IPBES z oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych z 2019 r. wskazano granice podejścia do ochrony różnorodności biologicznej opartego na przestrzennym zasięgu lądowych i morskich obszarów chronionych, co zalicza się do nielicznych celów z Aichi w zakresie różnorodności biologicznej, które zostały częściowo osiągnięte;

19. podkreśla, że różnorodność biologiczna jest głównym elementem wielu rodzajów działalności gospodarczej, w szczególności związanych z uprawą roli i hodowlą zwierząt gospodarskich, leśnictwem, rybołówstwem i wieloma formami turystyki opartymi bezpośrednio na przyrodzie i zdrowych ekosystemach; nalega na UE, aby uwzględniała różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe we wszystkich powiązanych obszarach polityki zwłaszcza w rolnictwie, rybołówstwie, leśnictwie, energetyce, górnictwie, handlu, turystyce i polityce przeciwdziałania zmianie klimatu, a także w polityce i działaniach na rzecz rozwoju i ograniczania ubóstwa, jak również by propagowała innowacyjne i nadające się do wdrożenia rozwiązania przeciwdziałające utracie różnorodności biologicznej, przy jednoczesnym zapewnieniu zdrowej, bezpiecznej, dostępnej i przystępnej cenowo żywności;

20. z głębokim zaniepokojeniem zauważa, że konsumpcja w UE odpowiada za około 10 % wylesienia na świecie, w szczególności z powodu dużej zależności od importu towarów rolnych, takich jak olej palmowy, mięso, soja, kakao, kawa, kukurydza, drewno i kauczuk; ponawia apel do Komisji o przedstawienie w 2021 r. wniosku w sprawie unijnych ram prawnych mających powstrzymać i odwrócić globalne wylesianie powodowane przez UE przez dopilnowanie, by unijne modele rynku i konsumpcji nie wpływały negatywnie na lasy i różnorodność biologiczną w krajach rozwijających się, z uwzględnieniem skutków ubocznych dla ich ludności; wzywa UE, aby wspierała takie kraje we wdrażaniu zrównoważonych systemów żywnościowych poprzez tworzenie krótkich łańcuchów dostaw, rozwój agroekologii i wspieranie drobnych producentów rolnych, przy zagwarantowaniu praw do ziemi i praw społeczności lokalnych;

Środa, 6 października 2021 r.

21. wzywa UE, aby w międzynarodowych działaniach na rzecz rozwoju propagowała zrównoważone praktyki w rolnictwie w celu ochrony i odtworzenia światowych lasów, ze szczególnym uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi, rekultywacji terenów zdegradowanych oraz ochrony i odtworzenia obszarów charakteryzujących się dużą różnorodnością biologiczną i znacznym potencjałem w zakresie usług ekosystemowych i łagodzenia zmiany klimatu; wzywa UE do przyspieszenia realizacji planu działania UE na rzecz egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa (FLEGT), a w szczególności umów o dobrowolnym partnerstwie, tak aby ograniczyć popyt na nielegalne drewno i związany z nim handel oraz wzmocnić prawa społeczności i ludów tubylczych mieszkających na terenach, z których pozyskuje się drewno;

22. przypomina, że rosnący w UE popyt na drewno wykorzystywane w produkcji materiałów, energetyce i biogospodarce przekracza unijne zdolności podaży, co zwiększa ryzyko związanego z importem wylesiania, masowego wykupu gruntów rolnych, przymusowego wysiedlania oraz łamania praw społeczności tubylczych i lokalnych; ponownie stwierdza, że unijna polityka w dziedzinie bioenergii powinna odpowiadać surowym kryteriom środowiskowym i społecznym;

23. podkreśla, że w trosce o ochronę ekosystemów i zapobieganie utracie różnorodności biologicznej wspierane przez UE inwestycje w rolnictwo, leśnictwo lub rybołówstwo lub w przedsięwzięcia, które oddziałują na glebę, użytki zielone, lasy, wodę lub morze, muszą być zgodne m.in. z dobrowolnymi wytycznymi FAO/Komitecie ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego (CFS) w sprawie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów w kontekście krajowego bezpieczeństwa żywnościowego oraz z opracowanymi przez FAO/CFS zasadami odpowiedzialnego inwestowania w rolnictwo i systemy żywnościowe;

24. apeluje o nadanie priorytetu w przyszłym ISWMR ochronie i odtwarzaniu lasów oraz obronie różnorodności biologicznej; podkreśla, że lasy będą mogły w coraz większym stopniu spełniać funkcje w zakresie klimatu i środowiska tylko wtedy, gdy będą zarządzane w sposób zrównoważony;

25. podkreśla, że ochrona różnorodności biologicznej i łagodzenie zmiany klimatu nie są działaniami, które w sposób automatyczny wzajemnie się wspierają; postuluje przegląd dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii, aby zapewnić jej spójność z międzynarodowymi zobowiązaniami UE dotyczącymi Agendy 2030, porozumienia paryskiego oraz Konwencji o różnorodności biologicznej, co wiąże się m.in. z wprowadzeniem kryteriów zrównoważonego rozwoju społecznego, z uwzględnieniem zagrożeń związanych z masowym wykupem i dzierżawą ziemi; podkreśla, że w tym celu dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii II powinna być zgodna z międzynarodowymi normami dotyczącymi tytułów prawnych, tj. konwencją nr 169 MOP oraz dobrowolnymi wytycznymi FAO/CFS w sprawie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów oraz zasadami odpowiedzialnego inwestowania w rolnictwo i systemy żywnościowe;

Rolnictwo i rybołówstwo

26. uważa, że systemy rolno-spożywcze i drobni producenci rolni zarówno zależą od różnorodności biologicznej, jak i mają na nią znaczący wpływ; podkreśla, że skuteczne uwzględnianie różnorodności biologicznej w rolnictwie wymaga zapewnienia zachęt finansowych oraz dobrowolnych i regulacyjnych działań propagujących absorpcję i tworzenie różnorodności biologicznej i korzyści dla środowiska przez rolników poprzez szkolenia, wykorzystanie technologii i innowacje, a także dobrych zrównoważonych praktyk rolniczych, co oznacza między innymi odbudowę ograniczonych zasobów wodnych oraz przeciwdziałanie degradacji gleby i pustynnieniu; podkreśla, że zgodnie z zasadą spójności polityki na rzecz rozwoju należy wskazywać i wycofywać dotacje szkodliwe dla środowiska zgodnie z decyzjami podejmowanymi na szczeblu UE; apeluje o obowiązkowe oceny ex ante i ex post oddziaływania na środowisko powiązanych inwestycji wspieranych przez UE; wzywa w związku z tym UE do zwiększenia wsparcia finansowego i technicznego dla krajów rozwijających się;

27. przypomina, że wyjątkowa zdolność agroekologii do godzenia gospodarczego, środowiskowego i społecznego wymiaru zrównoważonego rozwoju została dostrzeżona w przełomowych sprawozdaniach IPCC i IPBES oraz w zleconych przez Bank Światowy i FAO globalnych ocenach rolnictwa (IAASTD); nalega, aby unijne zewnętrzne finansowanie rolnictwa było spójne z transformacyjnym charakterem Agendy 2030, porozumieniem klimatycznym z Paryża i Konwencją ONZ o różnorodności biologicznej; uważa, że w związku z tym należy priorytetowo traktować inwestycje w dostosowane do lokalnych warunków i zasobooszczędne uprawy, agroekologię, system rolno-leśny i dywersyfikację upraw;

28. przypomina, że stosowanie genetycznie zmodyfikowanych nasion jest objęte patentami, co podważa prawa drobnych producentów rolnych i ludności tubylczej do zachowania, wykorzystywania, wymiany i sprzedaży własnego materiału siewnego, zapisane w umowach międzynarodowych, takich jak Międzynarodowy traktat o zasobach genetycznych roślin dla żywienia i rolnictwa (ITPGRFA), Deklaracja Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej (UNDRIP) oraz Deklaracja ONZ w sprawie praw ludności wiejskiej i innych osób pracujących na

Środa, 6 października 2021 r.

obszarach wiejskich (UNDROP); przypomina, że uprawy zmodyfikowane genetycznie często wiążą się z intensywnym stosowaniem herbicydów; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby uwzględniły zobowiązania Unii wynikające z umów międzynarodowych i dopilnowały, żeby pomoc rozwojowa nie była wykorzystywana do promowania technologii modyfikacji genetycznych w krajach rozwijających się;

29. przypomina, że zwiększenie różnorodności materiału siewnego i upraw dzięki przejściu na odporne odmiany ma zasadnicze znaczenie dla budowania odporności rolnictwa, dostosowania się do zmieniających się warunków, takich jak zmiana klimatu, utrata różnorodności biologicznej, nowe choroby odzwierzęce, szkodniki, susze lub powodzie, przy uwzględnieniu popytu na żywność i bezpieczeństwo żywnościowego w krajach rozwijających się; wzywa Komisję, aby w ramach pomocy rozwojowej oraz polityki handlowej i inwestycyjnej wspierała rolnictwo zgodne z postanowieniami ITPGRFA, które chronią prawa drobnych producentów rolnych do zachowania, kontrolowania, ochrony i rozwoju własnego materiału siewnego i tradycyjnej wiedzy (w tym pod względem finansowym i technicznym, w tworzeniu banków nasion w celu zachowania i wymiany tradycyjnych nasion, a także w ramach umów o wolnym handlu); podkreśla, że system Międzynarodowego Związku Ochrony Nowych Odmian Roślin (system UPOV) nie odpowiada interesom krajów rozwijających się, w których przeważają systemy nasiennictwa prowadzone przez rolników (nieformalny sektor nasion) oraz praktyki zachowywania, wykorzystywania, wymiany i sprzedaży materiału siewnego; nalega na UE, aby promowała nieformalny system nasiennictwa oraz zreformowała system UPOV w taki sposób, żeby umożliwić drobnym producentom rolnym stosowanie nasion z własnego zbioru, oraz poprzez wprowadzenie sprawiedliwego mechanizmu podziału korzyści; przypomina, że Komisja zobowiązała się, iż skuteczne wdrażanie CBD będzie traktowane priorytetowo w umowach handlowych i inwestycyjnych, oraz wzywa UE, aby wspierała rozwój dostosowanych do warunków lokalnych odmian nasion i nasion z własnego zbioru gospodarstw rolnych, co zagwarantuje prawa rolników do utrzymania zasobów genetycznych z myślą o bezpieczeństwie żywnościowym i przystosowaniu się do zmiany klimatu;

30. wzywa UE, aby wspierała systemy praw własności intelektualnej, które sprzyjają rozwojowi odmian nasion dostosowanych do warunków lokalnych oraz nasion z własnego zbioru gospodarstw rolnych;

31. przypomina, że niezrównoważone praktyki rolnicze i leśne, takie jak nadmierny pobór wody i zanieczyszczanie jej niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, powodują znaczną degradację środowiska i utratę różnorodności biologicznej; wzywa UE, aby wspierała kraje rozwijające się w ich dążeniach do wzmocnienia regulacji dotyczących zagrożeń pestycydami, oceny i dostosowania rejestracji pestycydów do międzynarodowego kodeksu postępowania FAO/WHO dotyczącego stosowania pestycydów, w tym w drodze współpracy południe-południe, do nasilenia badań naukowych i edukacji w zakresie alternatyw dla pestycydów oraz zwiększenia inwestycji w praktyki i produkcję agroekologiczną i ekologiczną, w tym w zrównoważone praktyki nawadniania i gospodarki wodnej; ponadto wzywa UE, aby całkowicie zaprzętała eksportu środków ochrony roślin zakazanych w UE, zgodnie z zobowiązaniami UE na rzecz spójności polityki na rzecz rozwoju, Zielonym Ładem, zasadą „nie szkodzić” i konwencją rotterdamską z 1998 r.; wzywa Komisję, aby podjęła działania zmierzające do zakazania eksportu z UE substancji niebezpiecznych zakazanych w UE; wzywa Komisję, aby dopilnowała, żeby eksportowane produkty spełniały te same normy, które są wymagane od producentów europejskich, co pozwoli wyeliminować substancje niebezpieczne, które nie są dozwolone w UE, oraz zapewnić równe warunki działania na całym świecie;

32. zauważa, że technologie napędu genowego – tak jak w przypadku komarów zmodyfikowanych genetycznie w celu zwalczania chorób przenoszonych przez wektory – stwarzają poważne i nowe zagrożenia dla środowiska i przyrody, w tym powodują nieodwracalne zmiany w łańcuchach żywności i ekosystemach, a także utratę różnorodności biologicznej, od której uzależnione są źródła utrzymania najuboższej ludności na świecie, ponownie wyraża zaniepokojenie nowymi wyzwaniem dla prawa, środowiska, bezpieczeństwa biologicznego i zarządzania, które mogą wynikać z uwolnienia do środowiska zmodyfikowanych genetycznie organizmów z napędem genowym, w tym dla celów ochrony przyrody; ponownie podkreśla, że przed uwolnieniem jakichkolwiek technologii, które mogą mieć wpływ na tradycyjną wiedzę, innowacje, praktyki, środki utrzymania i użytkowanie gruntów, zasoby i wody społeczności tubylczych i lokalnych, konieczne jest zwrócenie się do nich o zgodę i uzyskanie ich dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody; podkreśla, że musi się to odbywać przed wprowadzeniem jakiejkolwiek technologii, w sposób partycypacyjny, z udziałem wszystkich społeczności, na które technologia ta może mieć wpływ; biorąc pod uwagę, że technologie napędu genowego budzą obawy co do trudności w przewidywaniu ich zachowania, a organizmy z napędem genowym mogą same stać się gatunkami inwazyjnymi, uważa, że zgodnie z zasadą ostrożności nie należy zezwalać na uwalnianie zmodyfikowanych genetycznie organizmów z napędem genowym, w tym w celu ochrony przyrody;

33. przypomina, że kluczowe znaczenie dla strategii łagodzenia zmiany klimatu mają ochrona i odtwarzanie ekosystemów morskich oraz zrównoważone zarządzanie nimi, przy jednoczesnym zapewnieniu poszanowania praw i źródeł utrzymania rybaków prowadzących działalność na małą skalę i społeczności nadbrzeżnych; podkreśla, że

Środa, 6 października 2021 r.

w sprawozdaniu specjalnym IPCC w sprawie oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie udowodniono korzyści, jakie dla wzmocnienia odporności ma łączenie wiedzy naukowej z wiedzą lokalną i tubylczą; wzywa UE do opracowania opartego na prawach człowieka podejścia do zarządzania oceanami;

34. podkreśla, że dla około 3 mld ludzi na świecie podstawowym źródłem białka są produkty rybołówstwa; podkreśla, że nadmierna zdolność połowowa w ramach międzynarodowego handlu rybami, jak w przypadku tuńczyka żółtopłetwego na wodach Szeszeli, zagraża bezpieczeństwu żywnościowemu społeczności nadbrzeżnych i ekosystemom morskim w krajach rozwijających się; przypomina o zobowiązaniu UE do przestrzegania zasady spójności polityki na rzecz rozwoju i dobrych rządów; uważa, że należy udoskonalić umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów, aby stały się one prawdziwie zrównoważone, były zgodne z najlepszymi dostępnymi opiniami naukowymi i uwzględniały łączne skutki różnych obowiązujących umów w sprawie połowów; apeluje do UE, aby wspierała zrównoważoną działalność połowową w krajach rozwijających się z myślą o odbudowie i ochronie ekosystemów morskich i przybrzeżnych; podkreśla, jak ważne jest kontynuowanie i wzmocnienie walki z nielegalnymi, nieraportowanymi i nieuregulowanymi połowami (połowy NNN) za pomocą zwiększenia kar za powiązane z nimi praktyki przestępcze i poprzez przeznaczenie środków finansowych na ten cel;

35. wzywa Komisję, by poparła stworzenie światowego programu budowania zdolności mającego na celu wykorzystanie różnorodności biologicznej gleby i gospodarowanie nią, jak również Światowego Obserwatorium Różnorodności Biologicznej Gleby; wzywa Komisję, aby wsparła bieżące wysiłki Komisji FAO ds. Zasobów Genetycznych dla Wyżywienia i Rolnictwa na rzecz globalnego planu działania, w którym podjęto by problem spadku różnorodności biologicznej w przypadku żywności i w rolnictwie oraz propagowano by zrównoważone gospodarowanie różnorodnością biologiczną;

36. podkreśla, że źródła utrzymania rybaków prowadzących działalność na małą skalę są bezpośrednio zależne od przybrzeżnej i morskiej różnorodności biologicznej; podkreśla, że oceany i wybrzeża świata są w dużej mierze zagrożone np. nierównoważonymi praktykami połowowymi, szybką zmianą klimatu, zanieczyszczeniem mórz i oceanów ze źródeł lądowych, zanieczyszczeniem mórz, degradacją oceanów, eutrofizacją i zakwaszaniem; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by podjęły wszelkie niezbędne środki w celu całościowego zajęcia się pierwotnymi przyczynami zanieczyszczenia mórz i wyczerpywania się zasobów rybnych, za pomocą wszechstronnego i zintegrowanego podejścia uwzględniającego zewnętrzne oddziaływanie wszystkich polityk sektorowych UE, w tym zanieczyszczenie mórz będące skutkiem polityki rolnej, tak aby odpowiednio wypełnić międzynarodowe zobowiązania w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i przeciwdziałania zmianie klimatu;

37. zwraca uwagę na znaczenie zasobów morskich dla zaspokajania podstawowych potrzeb ludzkich w krajach rozwijających się; apeluje o uznanie oceanów za globalny wspólny zasób z myślą o przyczynieniu się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju w krajach rozwijających się i zapewnieniu ich skutecznej ochrony; w związku z tym wzywa Komisję, aby wspierała na międzynarodowych forach wielostronnych, takich jak regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem, ambitny model zarządzania różnorodnością biologiczną mórz i morskich zasobów genetycznych poza jurysdykcją krajową; podkreśla ponadto potrzebę wdrożenia zintegrowanego i ekosystemowego podejścia do wszystkich sektorów niebieskiej gospodarki, opartego na nauce; w związku z tym podkreśla spoczywający na państwach obowiązek powstrzymania się od podejmowania środków – w tym projektów rozwojowych na dużą skalę – które mogłyby negatywnie wpłynąć na środki utrzymania, terytoria lub prawa dostępu rybaków prowadzących działalność na małą skalę na wodach śródlądowych i morskich, chyba że wyrażą oni dobrowolną, uprzednią i świadomą zgodę, oraz obowiązek zapewnienia ochrony tych praw przez wymiar sprawiedliwości; podkreśla, że należy przeprowadzać oceny ex ante projektów wydobywczych, w szczególności aby przeanalizować ewentualny negatywny wpływ na prawa człowieka w odniesieniu do lokalnych społeczności rybackich;

Handel

38. podkreśla, że odpowiedzialność UE za ograniczenie pośrednich czynników powodujących utratę różnorodności biologicznej polega na systematycznym uwzględnianiu w negocjacjach handlowych oraz w dialogu z krajami rozwijającymi się różnorodności biologicznej i gwarancji przeciwdziałania masowemu wykupowi i dzierżawie gruntów;

39. wzywa Komisję, aby w ocenach wpływu na zrównoważony rozwój przeprowadzała staranną analizę wpływu umów handlowych na wylesianie, utratę różnorodności biologicznej i prawa człowieka w oparciu o wszechstronne i wiarygodne dane i metody oceny;

40. zwraca uwagę, że według FAO traci się lub marnuje około jednej trzeciej światowej żywności, a strata około jednej trzeciej zebranej żywności następuje podczas transportu żywności lub w łańcuchu przetwarzania; wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby propagowały praktyki, które ograniczają straty i marnotrawienie żywności na świecie, a także by chroniły prawa krajów rozwijających się do suwerenności żywnościowej jako sposobu osiągnięcia bezpieczeństwa

Środa, 6 października 2021 r.

żywieniowego, ograniczenia ubóstwa oraz stworzenia inkluzywnych, zrównoważonych i sprawiedliwych globalnych łańcuchów dostaw oraz rynków lokalnych i regionalnych, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa rodzinnego, w celu zapewnienia dostaw przystępnej cenowo i dostępnej żywności; zgodnie z powyższym apeluje o nadanie priorytetu lokalnej produkcji i konsumpcji, które wspierają rolnictwo na małą skalę, przynoszą korzyści zwłaszcza kobietom i ludziom młodym, zapewniają tworzenie miejsc pracy na szczeblu lokalnym, gwarantują producentom i konsumentom uczciwe ceny, zmniejszają zależność krajów od importu oraz podatność, w szczególności krajów rozwijających się, na międzynarodowe wahania cen;

41. zauważa, że rozdziały umów o wolnym handlu UE dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju nie są w praktyce egzekwowalne; zwraca się do Komisji o wzmocnienie rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju w kontekście unijnych umów o wolnym handlu, w szczególności jeśli chodzi o postanowienia dotyczące różnorodności biologicznej; podkreśla, że aby przepisy dotyczące różnorodności biologicznej i celów środowiskowych w unijnych umowach o wolnym handlu mogły być skutecznie egzekwowane, muszą być jasne i konkretne, a ich wdrażanie musi być możliwe do zweryfikowania; wzywa Komisję, żeby podczas zbliżającego się przeglądu 15-punktowego planu działania rozważyła – z zastosowaniem zasady spójności polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju – dalsze działania i przydział zasobów, aby umożliwić skuteczne wdrożenie rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju;

42. wskazuje, że UE włącza już do umów handlowych niezwiązane z handlem postanowienia dotyczące różnorodności biologicznej, i zauważa, że można by rozważyć możliwe do wdrożenia, wymierne i realistyczne gwarancje;

43. podkreśla, że różnorodność biologiczna roślin uprawnych i zwierząt hodowlanych zmniejszyła się na skutek handlu międzynarodowego; postuluje przeprowadzenie pełnej oceny bezpośredniego i pośredniego wpływu unijnych umów o wolnym handlu na różnorodność biologiczną;

44. wzywa Komisję do starannego przeglądu polityki handlowej, w szczególności umów o partnerstwie gospodarczym, aby upewnić się, że nie jest ona sprzeczna z zasadami spójności polityki na rzecz rozwoju, porozumieniem paryskim i Zielonym Ładem; zwraca się do Komisji i Rady, by nie zawierały nowych umów o wolnym handlu, które mogłyby przyczynić się do zwiększonego wylesiania i utraty różnorodności biologicznej;

Zdrowie publiczne

45. podkreśla, że pogorszenie się stanu różnorodności biologicznej i ekosystemów ma zarówno bezpośredni, jak i pośredni wpływ na zdrowie publiczne;

46. zwraca uwagę, że zróżnicowana dieta w połączeniu z globalnym dążeniem do spożywania umiarkowanej liczby kalorii i ilości mięsa poprawiłaby stan zdrowia i bezpieczeństwo żywnościowe na wielu obszarach, a także zmniejszyłaby znacznie wpływ na różnorodność biologiczną;

47. uwypukla związek między utratą różnorodności biologicznej a wzrostem liczby odzwierzęcych czynników chorobotwórczych; przypomina, że ryzyko pandemii potęgują zmiany antropogeniczne zbliżające do siebie dziką faunę i florę, zwierzęta gospodarskie i ludzi, takie jak zmiana użytkowania gruntów, wylesianie, ekspansja i intensyfikacja rolnictwa oraz legalny i nielegalny handel dziką fauną i florą oraz konsumpcja ich zasobów, a także presja demograficzna; przypomina, że odbudowa środowiska ma kluczowe znaczenie dla wdrożenia podejścia „Jedno zdrowie”; w szerszym ujęciu podkreśla, że pandemia COVID-19 pokazała, jak ważne jest uznanie nierozzerwalnego związku między zdrowiem ludzi, zdrowiem zwierząt i różnorodnością biologiczną; podkreśla w związku z tym znaczenie podejścia „Jedno zdrowie” i wynikającą z niego potrzebę położenia większego nacisku na opiekę zdrowotną, zapobieganie chorobom i dostęp do leków w krajach rozwijających się poprzez zapewnienie spójności polityki handlowej, zdrowotnej, badawczej i innowacyjnej z celami polityki rozwoju; wzywa Komisję, aby we współpracy z Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób zintensyfikowała działania UE przeciwko pandemiom i innym zagrożeniom dla zdrowia, z uwzględnieniem powiązań między pandemiemi odzwierzęcymi a utratą różnorodności biologicznej, zgodnie z nowym wnioskiem Komisji w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia, i przy przyjęciu za podstawę współpracy z krajami partnerskimi UE w celu zmniejszenia ryzyka przyszłych pandemii odzwierzęcych i wsparcia opracowania międzynarodowego traktatu w sprawie pandemii w ramach WHO;

48. przypomina, że większość leków stosowanych w opiece zdrowotnej i profilaktyce chorób otrzymano dzięki różnorodności biologicznej, zwłaszcza roślin z całego świata, natomiast wiele ważnych terapii wywodzi się z wiedzy tubylczej i medycyny tradycyjnej;

49. zwraca uwagę na wyzwania związane z dostępem do produktów leczniczych, produkcją leków generycznych i dostępem rolników do materiału siewnego, które pojawiają się w krajach rozwijających się z powodu praw własności intelektualnej w dziedzinie zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy;

Środa, 6 października 2021 r.

50. podkreśla, że trzeba zapewnić sprawiedliwy i równy podział korzyści płynących z zasobów genetycznych przyrody, oraz uwydatnia konieczność zachowania spójności porozumień międzynarodowych pod tym względem; podkreśla, że regulacje przyjmowane w celu ochrony zasobów genetycznych i powiązanej tradycyjnej wiedzy muszą odpowiadać międzynarodowym zobowiązaniom dotyczącym propagowania i poszanowania praw ludów tubylczych, zapisanych w Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ z 2007 r. oraz konwencji nr 169 MOP z 1989 r. dotyczącej ludności tubylczej i plemiennej; podkreśla, że podczas postępowania patentowego należy ujawniać pochodzenie zasobów genetycznych, jeżeli jest znane, zgodnie z dyrektywą 98/44/WE⁽¹²⁾; wzywa Komisję, aby dążyła do zapewnienia spójności zasad WTO z protokołem z Nagoi do Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej, żeby skutecznie zapobiegać piractwu biologicznemu;

Spółeczności tubylcze i lokalne

51. podkreśla, że w globalnej ocenie IPBES wykazano znaczenie społeczności tubylczych i lokalnych dla ochrony różnorodności biologicznej i zarządzania ekosystemem na świecie; ubolewa, że wiedza ludów tubylczych, mimo jej ogromnego potencjału, nie jest skutecznie wykorzystywana, a w ramach prawnych, politycznych i instytucjonalnych wielu krajów nadal brakuje wyraźnego uznania ludności tubylczej i plemiennej oraz jej praw, przy czym wdrażanie tych ram pozostaje poważnym problemem;

52. podkreśla, że pasterze i inni użytkownicy obszarów naturalnych na terenach wypasu i naturalnych użytkach zielonych przyczyniają się do ochrony i zrównoważonego wykorzystania naturalnej i krajowej różnorodności biologicznej;

53. zwraca uwagę na liczne zarzuty łamania praw ludów tubylczych na dużą skalę zgłaszane przez specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. praw ludów tubylczych, wynikające np. z intensywniejszego wydobycia minerałów, rozwoju projektów w zakresie energii odnawialnej, rozwoju agrobiznesu, budowy infrastruktury na wielką skalę i środków ochronnych;

54. wzywa UE i jej państwa członkowskie do wzmocnienia kontroli projektów finansowanych przez UE i umów handlowych, aby zapobiegać naruszeniom praw człowieka i wykrywać je oraz umożliwiać działania przeciwko takim nadużyciom, ze zwróceniem szczególnej uwagi na te projekty i umowy, które mogą mieć wpływ na grunty, terytoria lub zasoby naturalne społeczności tubylczych i lokalnych, w tym w przypadku gdy chodzi o utworzenie obszaru chronionego lub rozszerzenie jakiegokolwiek istniejącego obszaru; podkreśla, że mechanizm zrównoważonego rozwoju powinien mieć na celu finansowanie projektów, które przynoszą korzyści osobom najbardziej narażonym na skutki zmiany klimatu i utraty różnorodności biologicznej, oraz powinien podlegać ocenie wpływu na prawa człowieka, w wyniku której do rejestracji kwalifikowałyby się jedynie projekty o pozytywnych skutkach; nalega, by wszystkie działania w krajach rozwijających się prowadzone przez unijne instytucje finansowe, zwłaszcza Europejski Bank Inwestycyjny i Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, były zgodne z zobowiązaniami klimatycznymi UE i z podejściem opartym na prawach; apeluje o wzmocnienie i pogłębienie odpowiednich mechanizmów banków w zakresie rozpatrywania skarg, dostępnych dla osób lub grup, których prawa mogły zostać naruszone w wyniku takich działań i które mogłyby kwalifikować się do otrzymania zadośćuczynienia;

55. przypomina, że na mocy prawa międzynarodowego państwa mają obowiązek uznać i chronić prawa ludności tubylczej do posiadania, rozwoju, kontrolowania i użytkowania gruntów należących do ich społeczności oraz do uczestniczenia w zarządzaniu zasobami naturalnymi i ich ochronie; nalega na UE, by zapewniła stosowanie podejścia opartego na prawach do wszystkich projektów finansowanych w ramach oficjalnej pomocy rozwojowej, ze szczególnym uwzględnieniem praw pasterzy i społeczności tubylczych i lokalnych, m.in. aby zadbała o uznanie ich prawa do samostanowienia i praw do ziemi zapisanych w traktatach dotyczących praw człowieka, zwłaszcza UNDRIP; podkreśla, że należy przestrzegać zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody określonej w konwencji nr 169 MOP z 1989 r. dotyczącej ludności tubylczej i plemiennej, w tym w odniesieniu do wszystkich procesów decyzyjnych dotyczących obszarów chronionych, oraz ustanowić mechanizmy odpowiedzialności, składania skarg i dochodzenia roszczeń za naruszenia praw ludów tubylczych, zwłaszcza w kontekście działań ochronnych; wzywa do ratyfikacji konwencji nr 169 MOP te państwa członkowskie UE, które jeszcze tego nie uczyniły; podkreśla, że konwencja nr 169 MOP zobowiązuje wszystkie państwa, które ją ratyfikowały, do wypracowania skoordynowanych działań w celu ochrony praw ludności tubylczej;

⁽¹²⁾ Dyrektywa 98/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lipca 1998 r. w sprawie ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych (Dz.U. L 213 z 30.7.1998, s. 13).

Środa, 6 października 2021 r.

56. zwraca uwagę na liczne zarzuty łamania na dużą skalę także praw obrońców środowiska zgłaszane przez specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. obrońców praw człowieka, który potępił rosnącą liczbę ataków na tych obrońców, kierowanych wobec nich gróźb śmierci oraz ich zabójstw; przypomina, że państwa mają obowiązek ochrony obrońców środowiska i ich rodzin przed nękaniami, zastraszaniem i przemocą, jak zapisano w międzynarodowym prawie dotyczącym praw człowieka, a także obowiązek zagwarantowania im podstawowych wolności; wzywa UE, aby nadal inwestowała w specjalne mechanizmy i programy ochrony obrońców praw człowieka zajmujących się kwestiami środowiska oraz ludności tubylczej i społeczności lokalnych, a także aby wzmocniła te mechanizmy i programy, m.in. aby zapewniła kontynuację projektów ProtectDefenders.eu; podkreśla konieczność uznania ich praw, wiedzy i doświadczenia w walce z utratą różnorodności biologicznej i degradacją środowiska;

57. apeluje do UE o dopilnowanie, aby inicjatywa „NaturAfrica” służyła ochronie dzikiej fauny i flory i powiązanych ekosystemów zgodnie z podejściem do ochrony opartym na prawach, co wymaga uzyskania dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody zainteresowanych społeczności tubylczych i lokalnych, w porozumieniu z grupami społeczeństwa obywatelskiego, które wspierają te społeczności; zwraca się do UE o udzielenie w tym celu pomocy technicznej i finansowej;

58. zachęca UE i jej państwa członkowskie, aby wspierały afrykańską architekturę dobrych rządów, a w szczególności Afrykański Trybunał Praw Człowieka i Ludów, w celu wdrożenia ram politycznych Unii Afrykańskiej dotyczących pasterstwa w Afryce oraz, szerzej, uznania praw pasterzy i ludów tubylczych;

59. podkreśla, że zagwarantowanie praw własności gruntu jest warunkiem wstępnym skutecznego uwzględniania problematyki różnorodności biologicznej; zauważa jednak, że brak zbiorowych praw ludności tubylczej do gruntów stanowi główną przeszkodę w zapewnieniu skutecznej ochrony opartej na prawach;

60. przypomina, że przejście na ekologiczną i cyfrową gospodarkę ma ogromny wpływ na sektor górniczy oraz że rosną obawy, iż górnictwo rozprzestrzeni się we wrażliwych ekosystemach leśnych, a w konsekwencji przyczyni się do wylesiania i degradacji lasów; przypomina, że 80 % lasów na całym świecie leży na terenach stanowiących tradycyjne ziemie i terytoria ludów tubylczych; wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby usilniej starały się promować odpowiedzialne i zrównoważone praktyki wydobywcze i jednocześnie przyspieszały przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym; w szczególności wzywa UE, aby opracowała regionalne ramy dla przemysłu wydobywczego, które przewidywałyby kary dla przedsiębiorstw łamiących prawa człowieka oraz zapewniały ludom tubylczym dostęp do wymiaru sprawiedliwości w przypadku naruszenia ich praw; podkreśla, że koniecznie należy zakazać poszukiwania i wydobywania minerałów na wszystkich obszarach chronionych, w tym w parkach narodowych i obiektach światowego dziedzictwa;

Przestępczość przeciwko środowisku

61. podkreśla, że przestępstwa przeciwko środowisku stanowią globalne zagrożenie dla ochrony przyrody, zrównoważonego rozwoju, stabilności i bezpieczeństwa;

62. podkreśla, że nielegalny handel dziką fauną i florą należy sklasyfikować jako poważne przestępstwo zgodnie z Konwencją ONZ przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, co ułatwiłoby współpracę międzynarodową, zwłaszcza w sytuacji, gdy handel dziką fauną i florą i konsumpcja ich zasobów wiążą się z poważnym ryzykiem wystąpienia w przyszłości pandemii;

63. wzywa Komisję, aby przeprowadziła przegląd planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą w celu położenia kresu temu procederowi; z zadowoleniem przyjmuje opublikowane przez Komisję projekty środków, których celem jest skuteczne zakazanie handlu kością słoniową w UE; wzywa w związku z tym Komisję i państwa członkowskie, aby zainicjowały międzynarodowe działania, które powstrzymałyby popyt na kość słoniową, i aby zajęły się pierwotnymi przyczynami nielegalnych polowań na słonie poprzez zacieśnienie współpracy z krajami afrykańskimi i udzielanie im pomocy; postuluje przegląd dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku⁽¹³⁾ i rozszerzenie jej zakresu oraz wprowadzenie szczegółowych przepisów dotyczących sankcji, aby zapewnić uznawanie przestępstw przeciwko środowisku, takich jak nielegalne połowy, przestępstwa przeciwko dzikiej przyrodzie i przestępstwa związane z lasami, za poważne przestępstwa i odpowiednio je karać, zwłaszcza w kontekście przestępczości zorganizowanej, co stworzyłoby silne środki odstraszające;

64. wzywa kraje, które w nielegalnym handlu dziką fauną i florą są dostawcami, krajami tranzytu i krajami przeznaczenia, do pogłębienia współpracy w celu zwalczania tego nielegalnego handlu w całym łańcuchu dostaw; w szczególności wzywa rządy krajów będących dostawcami do: (i) poprawy praworządności i stworzenia skutecznych metod odstraszania przez wzmocnienie procedur w zakresie prowadzenia dochodzeń, ścigania przestępstw i wydawania

⁽¹³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne (Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 28).

Środa, 6 października 2021 r.

wyroków; (ii) ustanowienia bardziej rygorystycznych przepisów uznających nielegalny handel dziką fauną i florą za „poważne przestępstwo” zasługujące na takie samo traktowanie jak inne formy transgranicznej przestępczości zorganizowanej; (iii) przeznaczenia większych zasobów na zwalczanie przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie, zwłaszcza w celu lepszego egzekwowania prawa dotyczącego dzikiej fauny i flory, kontrolowania handlu, monitorowania oraz wykrywania i konfiskowania przez służby celne; (iv) zobowiązania się do prowadzenia polityki „zerowej tolerancji” wobec korupcji;

65. zauważa, że przestępstwa przeciwko środowisku zagrażają bezpieczeństwu ludzkiemu, gdyż niszczą zasoby, które są niezbędne do życia, generują przemoc i konflikty, podsycają korupcję i powodują inne szkody; apeluje do UE, aby nadała walce z przestępstwami przeciwko środowisku rangę nadrzędnego strategicznego priorytetu politycznego w międzynarodowej współpracy sądowej i na forach wielostronnych, zwłaszcza przez propagowanie przestrzegania wielostronnych umów środowiskowych, czemu ma służyć przyjęcie sankcji karnych i wymiana najlepszych praktyk, oraz przez dążenie do rozszerzenia zakresu kompetencji Międzynarodowego Trybunału Karnego o czyny przestępcze, które mają znamiona ekobójstwa; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby przeznaczyły odpowiednie zasobów finansowe i ludzkie na zapobieganie przestępstwom przeciwko środowisku, prowadzenie dochodzeń w ich sprawie i ich ściganie;

66. zwraca uwagę, że prawo międzynarodowe ewoluuje i uwzględnia obecnie nowe koncepcje, takie jak wspólne dziedzictwo ludzkości, zrównoważony rozwój i przyszłe pokolenia, ale podkreśla, że nie istnieje stały międzynarodowy mechanizm monitorowania szkód w środowisku i niszczenia środowiska oraz przeciwdziałania tym zjawiskom, które zmieniają globalne dobra wspólne lub usługi ekosystemowe; w związku z tym wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby poparły zmianę paradygmatu w kierunku objęcia ekobójstwa i prawa przyszłych pokoleń zakresem międzynarodowego prawa ochrony środowiska;

o

o o

67. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
